

УДК 338.2:316.4:340

DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.197.80-85>**Миськів Г.В.**

доктор економічних наук

Національний університет «Львівська політехніка»

Myaskiv Galyna

Dr. of Economic Sc.

Lviv Polytechnic National University

<https://orcid.org/0000-0001-9315-8859>**Коломієць О.Л.**

Національний університет «Львівська політехніка»

Kolomiets Oleksandr

Lviv Polytechnic National University

<https://orcid.org/0009-0004-2352-762X>

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Стаття досліджує нормативно-правові документи як фундаментальну засаду провадження корпоративної соціальної відповідальності (КСВ). Автори розглянули основні нормативні документи України, які містять базові засади сутності КСВ та основні положення, визначальні для КСВ підприємств. На основі аналізу документів автори дійшли висновку, що їх положення формують нормативно-правове поле, яке стимулює підприємства до впровадження принципів КСВ. Визначені документи містять рамкові засади, які безпосередньо пов'язані з КСВ, а їх дотримання є важливим кроком для забезпечення сталого розвитку бізнесу та суспільства. У статті також розглянуто основні міжнародні документи, які сформували основу глобального сталого розвитку та КСВ підприємств. Таким чином, на державному та міждержавному рівнях сформований базис для реалізації засад сталого розвитку через впровадження соціальної відповідальності бізнес-структурами.

Ключові слова: нормативно-правові документи, корпоративна соціальна відповідальність, сталий розвиток, міжнародні угоди, підприємства.

LEGAL FRAMEWORK FOR CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY

This paper investigates the legal framework underpinning corporate social responsibility (CSR). The study focuses on key national and international legal documents that define the fundamental principles of CSR implementation in businesses. The research aims to analyze the legal framework in Ukraine and assess its alignment with global CSR standards. The main research methods employed include document analysis, systemic analysis to identify the interconnections between normative legal acts and their impacts on enterprises, and comparative analysis of national legislation with international standards. The authors examined the key normative documents of Ukraine that contain the basic principles defining the essence of CSR, identifying relevant sections, articles, and main provisions regarding CSR. Additionally, the primary international documents that have established the foundation for global sustainable development and corporate social responsibility have been analyzed. Thus, both at the state and intergovernmental levels, a basis has been formed for the realization of sustainable development principles through the implementation of social responsibility by business structures. Based on the document analysis, the authors concluded that the provisions contained within these documents create a normative and legal framework that encourages enterprises to adopt CSR principles. In practice, at the enterprise level, the basic realization of the sustainable development concept occurs through the achievement of sustainable development goals for a resilient future for the entire world. The identified documents contain the fundamental principles directly related to CSR, and adherence to these is a crucial step toward ensuring business sustainability. The practical implications of this research are significant. By understanding the legal requirements and expectations related to CSR, businesses can develop effective CSR strategies that align with their goals and values. In conclusion, this research contributes to the understanding of the legal landscape of CSR in Ukraine and highlights the importance of a strong legal framework in promoting sustainable development.

Key words: corporate social responsibility, legal framework, sustainable development, business, international standards.

JEL classification: K22; K31; M14.

Постановка проблеми. У сучасних умовах бізнес все активніше усвідомлює свою роль у суспільстві. Організації, які ще нещодавно фокусувалися виключно на отриманні прибутку, тепер сприймають себе як активних учасників соціальних процесів. Цей змістовний зсув у свідомості підприємств відбувається на тлі зростаючої свідомості споживачів, які надають перевагу товарам і послугам компаній, що враховують соціальні та екологічні аспекти своєї діяльності. Сучасні підприємства виявляють прагнення дбати про благополуччя суспільства та активно залучаються до вирішення соціально значущих проблем як на рівні окремих спільнот, так і в масштабах держави в цілому. Такий підхід до ведення бізнесу розглядається як корпоративна соціальна відповідальність компаній (КСВ).

КСВ стала важливою складовою бізнесу, що передбачає активну участь організації у розв'язанні соціальних, економічних та екологічних проблем громад та суспільства. КСВ перетворилась із простого тренду на стратегічний підхід, що дозволяє компаніям підвищити свою репутацію, зміцнити взаємини з клієнтами та забезпечити довготривалий успіх.

Однак як будь-яка діяльність, КСВ потребує певної законодавчої бази, яка б визначала фундаментальні принципи та засади провадження КСВ-активностей підприємствами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Академічні дебати щодо сутності корпоративної соціальної відповідальності активно прослідковуються у наукових працях українських вчених: Антощенкової, О., Богуславської С., Боднар В., Будько О.В. та Галатової Б.М. [1], Водницької Н., Гасленко К., Грیشної О., Грициної Л., Засенко О., Колота А., Корсакової М., Кузьміна О., Пирог О., Чернобай Л., Пасінович І. [2], Литовченко С., Ляшенка О., Олійника Л., Пасько М., Саприкіної М., Саєнсує М. [3], Сардак С., Суєтенкової Є., Шиманської О., Петрук, Н. [4] та ін.

Комплексне дослідження сутності КСВ було проведено Саприкіною М.А., Ляшенко О., Саєнсує М.А., Місько Г.А. та Зінченко А.Г у праці «Корпоративна соціальна відповідальність: моделі та управлінська практика» [3] Автори цілісно та систематизовано висвітлили теоретико-методологічні основи, структуру, сутність, етапи розвитку КСВ фізичних та юридичних осіб. Окремим пунктом дослідження виступив вплив міжнародних стандартів та національних політик на КСВ. Міжнародні ініціативи та стандарти корпоративної соціальної відповідальності також розглянуті вченими О.Є. Кузьмінім, О.В. Пирог, Л.І. Чернобай, Н.С. Станасюк, та І.І. Пасінович [2]. Автори акцентували на міжнародних угодах та стандартах, які впливають на глобальне становлення КСВ.

Особливості нормативно-правового регулювання КСВ підприємств розглянуті також у праці Будько О.В. та Галатова Б.М. [1]. Автори з огляду на велику кількість нормативно-правових документів, що забезпечують КСВ, згрупували їх у чотири рівні: міжнародний, національний, регіональний та внутрішньо корпоративний, що дало змогу визначити перелік

нормативно-правових актів, відповідальних за певні компоненти КСВ.

Шиманська О. та Петрук, Н. [4] теж дослідили міжнародні та національні нормативно-правові документи, які на думку авторок «регулюють КСВ», в Україні. Хоча вважаємо дане твердження досить дискусійним, оскільки законодавчо регулювати добровільну діяльність неефективно.

Узагальнюючи дослідження вчених щодо КСВ, доходимо висновку, що вона перетворилась на сучасну філософію ведення бізнесу та потребує нормативної бази, що повинна визначати фундаментальні засади, принципи та рамки реалізації КСВ на підприємствах. Проте, численні публікації стосовно проблематики КСВ випустили з уваги нормативно-правове підґрунтя імплементації КСВ-практик у діяльність підприємств, що зумовлює необхідність дослідження цього питання.

Мета статті: дослідити та проаналізувати основні національні та міжнародні нормативно-правові документи, які визначають базові положення провадження корпоративної соціальної відповідальності на підприємствах.

Виклад основних результатів дослідження. Основу для реалізації КСВ формують нормативно-правові документи, які ухвалюються на міжнародному та національному рівнях. Водночас, законодавчі акти можуть сформулювати лише рамкові засади реалізації КСВ, визначити мінімально необхідні вимоги для соціально-етичного функціонування підприємств, зважаючи, що впровадження КСВ-практик є абсолютно добровільною справою.

В Україні ухвалено низку нормативних документів, які дають змогу окреслити сутність КСВ та встановлюють рамкові принципи її реалізації в підприємницькій діяльності (табл.1.).

Варто зазначити, що хоча Закони України не містять визначення сутності КСВ та не встановлює конкретних засад її провадження, їх положення формують нормативно-правове поле, яке стимулює підприємства до впровадження принципів КСВ. Визначені документи містять рамкові засади, які безпосередньо пов'язані з КСВ, а їх дотримання є важливим кроком для забезпечення сталого розвитку бізнесу та суспільства в цілому. Вони слугують базовим рівнем для подальшого впровадження та розвитку КСВ на підприємствах.

Таким чином, КСВ ґрунтується на широкому спектрі законодавчих документів, які окреслюють етичні, соціальні та екологічні зобов'язання підприємств. Вони встановлюють необхідні рамки для відповідальної практики підприємств України, підкреслюючи важливість інтеграції соціальної відповідальності у стратегії підприємств.

Водночас, нормативними документами, які визначає сутність соціальної відповідальності загалом є ДСТУ ISO 26000:2019 «Настанови щодо соціальної відповідальності» та Концепція реалізації державної політики у сфері сприяння розвитку соціально відповідального бізнесу в Україні на період до 2030 року, затверджена постановою КМУ № 66-р від 24.01.2020 р.

Таблиця 1

Основні нормативні документи України, які містять базові засади визначення сутності КСВ

1	Назва нормативного документу	Дата ухвалення, номер	Розділ, стаття, що визначають засади КСВ	Основні положення документу щодо КСВ
1	2	3	4	5
1	Кодекс законів про працю України	10.12.1971р. № 322-VIII	Стаття 2 ¹ . Рівність трудових прав громадян України, недопущення дискримінації у сфері праці. Стаття 2 ² . Заборона мобінгу Стаття 9. Недійсність умов трудових договорів, які погіршують становище працівників. Стаття 85. Норми праці.	Формує правову основу для розвитку соціальної складової КСВ в Україні, яка передбачає відповідальність бізнесу перед працівниками та членами їх сімей.
2	Про охорону навколишнього природного середовища	25.06.1991р. № 1264-XII	Стаття 9. Екологічні права громадян України. Стаття 50. Екологічна безпека. Стаття 51. Екологічні вимоги до розміщення, проектування, будова, експлуатації підприємств, споруд та інших об'єктів. Розділ XI. Заходи щодо забезпечення екологічної безпеки.	Визначає зобов'язання юридичних осіб та громадян дотримуватися вимог природоохоронного законодавства, а також виконувати заходи щодо охорони навколишнього природного середовища, пов'язані з їх діяльністю.
3	Основи законодавства України про охорону здоров'я	19.11.1992р. № 2801-XII	Стаття 7. Гарантії права на охорону здоров'я. Стаття 8. Державний захист права на охорону здоров'я. Стаття 74. Проведення медичної, фармацевтичної діяльності, надання реабілітаційної допомоги.	Встановлює, що бізнес повинен дотримуватися законодавства про охорону здоров'я та сприяти збереженню та зміцненню здоров'я своїх працівників та населення загалом.
4	Господарський Кодекс України	16.01.2003р. № 436-IV	Стаття 69. Соціальна діяльність підприємства. Стаття 49. Відповідальність суб'єктів підприємництва.	Містить загальні положення щодо етичності ведення бізнесу, відповідальності перед суспільством та дотримання прав споживачів.
5	Про освіту	5.09.2017 р. № 2145-VIII	Стаття 6. Засади державної політики у сфері освіти та принципи освітньої діяльності. Стаття 70. Громадське самоврядування та державно-громадське управління у сфері освіти. Стаття 81. Державно-приватне партнерство у сфері освіти і науки.	Визначає засади співпраці держави та підприємств із закладами освіти та їх участь в освітньому процесі. Створює правову базу для розвитку соціальної складової КСВ в Україні, яка передбачає відповідальність бізнесу перед суспільством у сфері освіти.
6	Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів	12.12.2019р. № 377-IX	Стаття 4. Основні принципи моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів з установок, розташованих на території України Стаття 19. Відповідальність за порушення законодавства у сфері моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів з установок, розташованих на території України.	Визначає методи моніторингу викидів парникових газів в Україні, повноваження суб'єктів у сфері моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів з установок, розташованих на території України та відповідальність за порушення законодавства.

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5
7	Концепція реалізації державної політики у сфері сприяння розвитку соціально відповідального бізнесу в Україні на період до 2030 рок.	24.01.2020р. № 66-р.	-	Визначає сутність КСВ як добровільну діяльність та інтеграцію соціальних, екологічних і економічних інтересів у бізнес-процесах задля створення довіри між бізнесом, суспільством і державою. Формує підходи до впровадження КСВ в Україні, підтримуючи ідею сталого розвитку та соціального добробуту.
8	ДСТУ ISO 26000:2019 Настанови щодо соціальної відповідальності (ISO 26000:2010, IDT)	01.10.2021р.	Розділ 3. Розуміння соціальної відповідальності. Розділ 4. Принципи соціальної відповідальності. Розділ 7. Настанова щодо наскрізної інтеграції соціальної відповідальності в організації.	Призначений для допомоги організаціям зробити внесок у сталий розвиток. Визначає зони відповідальності для кожної організації у її взаєминах із стейкхолдерами. Містить визначення та принципи соціал. Відповідальності.
9	Про управління відходами	20.06.2022р. № 2320-IX	Стаття 4. Ієрархія управління відходами Стаття 5. Запобігання утворенню відходів Стаття 17. Права та обов'язки суб'єктів господарювання у сфері управління відходами Розділ IX. Відповідальність за порушення закон-ства у сфері управління відходами	Створює умови, які сприяють розширенню принципів КСВ в сфері управління відходами; наголошує на важливості зменшення утворення відходів, сприяння переробці та утилізації, а також захисту навколишнього середовища

Джерело: сформовано авторами на основі законодавства України.

Соціально відповідальний бізнес – це відповідальна поведінка суб'єктів господарської діяльності за вплив їх рішень і дій на суспільство, навколишнє природне середовище, яка сприяє сталому розвитку суспільства, зокрема забезпеченню добробуту населення; враховує очікування суб'єктів господарської діяльності та суспільства [5]. А «соціальна відповідальність» згідно з ДСТУ ISO 26000:2019 – це відповідальність організації за вплив своїх рішень та діяльності на суспільство й навколишнє середовище через прозору та етичну поведінку, яка сприяє сталому розвитку, охоплюючи здоров'я та добробут суспільства; враховує очікування заінтересованих сторін; відповідає законодавству, яке застосовують, і узгоджують з міжнародними нормами і поведінками; інтегрована в діяльність усієї організації та її застосовують в її взаєминах [6].

На основі приведених визначень доходимо висновку, що соціальна відповідальність є багатограним поняттям, яке охоплює широкий спектр аспектів діяльності суб'єктів господарської діяльності. Вона передбачає не лише дотримання законодавчих норм, але й активну участь у вирішенні соціальних та екологічних проблем.

Разом з тим, концепція соціальної відповідальності бізнесу тісно переплітається з поняттям сталого розвитку. Орієнтація на сталий розвиток передбачає

поседнання економічного зростання, соціального прогресу та охорони довкілля. Таким чином, КСВ, заснована на принципах сталого розвитку, реалізується через дотримання його базових принципів та спрямована на задоволення потреб теперішнього покоління, не компенсуючи можливості майбутніх поколінь.

На міжнародному рівні провідником та ініціатором реалізації сталого розвитку та соціальної відповідальності є ООН.

У 1992 р. у Ріо-де-Жанейро на Конференції ООН було сформульовано основний принцип забезпечення ресурсно-екологічної безпеки світу – концепцію сталого розвитку. Це стало відправною точкою формування глобального сталого розвитку та відповіддю міжнародної спільноти на зростаючі глобальні природні й соціальні проблеми, які супроводжують економічне зростання та пов'язані з ними ризики.

У 2000 році Генеральний Секретар ООН Кофі Анан ініціював створення Глобального Договору ООН (UN Global Compact) [7], який на сьогодні є найбільшою у світі ініціативою корпоративного сталого розвитку та корпоративної соціальної відповідальності.

Основи сталого розвитку у глобальному масштабі були ухвалені у вересні 2015 р. на Саміті ООН зі сталого розвитку, коли 193 держави-члени ООН одночасно затвердили глобальну програму сталого

розвитку із 17 цілей, яких світ має досягнути до 2030 р. Реалізація цих амбіцій потребує безпрецедентних зусиль усіх секторів суспільства – і бізнес має відіграти надзвичайно важливу роль у цьому процесі» [8]. Тобто держави повинні створити умови, а бізнес реалізувати виконання цілей сталого розвитку (ЦСР) шляхом імплементації сталих практик у свої бізнес-моделі та концепції КСВ.

У жовтні 2015 р. на Генеральній асамблеї ООН було затверджено документ «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» [9], який визначив роль суб'єктів господарської діяльності у забезпеченні сталого розвитку кожної держави та закликав підприємців задіяти їх творчий та інноваційний потенціал для забезпечення завдань сталого розвитку.

Україна 2017 р. прийняла усі 17 ЦСР та імплементувала їх в державну політику. Як наслідок було ухвалено Національну доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна», яка адаптувала глобальні цілі сталого розвитку та їх результати з урахуванням специфіки розвитку України та визначила напрями їх реалізації до 2030 року [10]. Сприяння сталому розвитку декларується Україною як пріоритетний напрям і один з головних принципів посилення співпраці з ЄС, що було підтверджено Указом Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» від 30 вересня 2019 року № 722/2019 [11] та ухваленням на початку 2020 р. Кабінетом міністрів «Концепції реалізації державної політики у сфері сприяння розвитку соціально відповідального бізнесу в Україні на період до 2030 року» [5].

Як бачимо, на державному та міждержавному рівнях були сформовані підвалини для реалізації засад

сталого розвитку через впровадження соціальної відповідальності бізнес-структурами. Фактично, на рівні підприємств відбувається базова реалізація концепції сталого розвитку через досягнення ЦСР, задля стійкого майбутнього цілого світу. І національні уряди та міжурядові організації цьому всіляко сприяють. Тренд «корпоративної соціальної відповідальності» набув глобального масштабу.

Таким чином, компанії визначено кінцевими реалізаторами ЦСР, оскільки саме вони у своїй діяльності є безпосередньо дотичними до використання усіх природних та енергетичних ресурсів та співпрацюють з різними стейкхолдерами. Досягнення ЦСР здійснюється через реалізацію КСВ-практик на підприємствах. Безпосередня відповідальність за сталий розвиток поширилась на бізнес, вплив якого на соціальні процеси й екологію є значним, що зумовило ще більшу популяризацію КСВ з-поміж компаній цілого світу.

Висновок. Отож, КСВ, як суспільний феномен, в своїй основі має закладені положення національних законодавчих нормативно-правових документів, які визначають базовий рівень соціально-етичної поведінки підприємств в галузі прав людини, трудових відносин, охорони навколишнього середовища, боротьби з корупцією, тощо. На міждержавному рівні основними ухваленими ініціативами щодо досягнення ЦСР та реалізації концепції КСВ є Глобальний договір ООН та національні програми стратегічного розвитку, які акцентують увагу на пріоритетності цілей сталого розвитку у стратегіях бізнес-структур. Фактично, національні та міжнародні нормативно-правові документи визначають глибинну сутність поняття «корпоративна соціальна відповідальність» та рамкові засади її реалізації.

Список використаних джерел:

1. Бודько О.В., Галатов Б.М.. (2020). Особливості нормативно-правового регулювання корпоративної соціальної відповідальності підприємств. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету, № 43. С. 100-104. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2020/43-2020/17.pdf>
2. Кузьмін О.С., Пирог О.В., Чернобай Л.І., Станасюк Н.С., Пасінович І.І. (2021). Основи корпоративної соціальної відповідальності: стратегії та ділові практики. К. : Вид. дім «Кондор», 244 с.
3. Корпоративна соціальна відповідальність: моделі та управлінська практика. (2011). К.: Вид-во «Фарбований лист», 480 с.
4. Шиманська, О., Петрук, Н. (2021). Нормативно-правове регулювання соціальної відповідальності бізнесу в Україні. Економіка та суспільство, № 34. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-92>
5. Концепція реалізації державної політики у сфері сприяння розвитку соціально відповідального бізнесу в Україні на період до 2030 року. Розпорядження КМУ від 24 січня 2020 р. № 66-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/66-2020-%D1%80#Text>
6. ДСТУ ISO 26000:2019 Настанови щодо соціальної відповідальності (ISO 26000:2010, IDT). Національний стандарт України. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=91617
7. UN Global Compact – 20 років! (2020). Global Compact. Network Ukraine. URL: <https://globalcompact.org.ua/news/un-global-compact-20-rokiv/>
8. 17 Цілей сталого розвитку. (2023). Global Compact Network Ukraine. URL: <https://globalcompact.org.ua/pro-nas/tsili-stijkogo-rozvytku/>
9. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. Resolution adopted by the General Assembly on 25 September 2015. URL: <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n15/291/89/pdf/n1529189.pdf>
10. Цілі сталого розвитку: Україна. Національна доповідь. 2020. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/SDG-leaflet-ukr_F.pdf

11. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року. Указ Президента України. № 722/2019 від 30.09.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>

References:

1. Budyko, O.V., & Halatov, B.M. (2020). Osoblyvosti normatyvno-pravovoho rehuliuвання korporatyvnoi sotsialnoi vidpovidalnosti pidpriemstv [Features of legal regulation of corporate social responsibility of enterprises]. Scientific Bulletin of the International Humanitarian University, No. 43. Pp. 100-104. Retrieved from: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2020/43-2020/17.pdf>. [in Ukrainian].
2. Kuzmin, O.Ye., Pyroh, O.V., Chernobai, L.I., Stanasuk, N.S., & Pasinovykh, I.I. (2021). Osnovy korporatyvnoi sotsialnoi vidpovidalnosti: stratehii ta dilovi praktyky [Fundamentals of corporate social responsibility: strategies and business practices]. Kyiv, 244 p. [in Ukrainian].
3. Korporatyvna sotsialna vidpovidalnist: modeli ta upravlinhska praktyka (2011). [Corporate social responsibility: models and management practices]. Kyiv. 480 p. [in Ukrainian].
4. Shymanska, O., & Petruk, N. (2021). Normatyvno-pravove rehuliuвання sotsialnoi vidpovidalnosti biznesu v ukraini [Legal regulation of business social responsibility in Ukraine]. Economy and society, No. 34. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-92>. [in Ukrainian].
5. Konseptsiiia realizatsii derzhavnoi polityky u sferi spryiannia rozvytku sotsialno vidpovidalnoho biznesu v Ukraini na period do 2030 roku (2020). [Concept of implementation of the state policy in the field of promoting the development of socially responsible business in Ukraine for the period up to 2030]. Cabinet of Ministers of Ukraine. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/66-2020-%D1%80#Text>. [in Ukrainian].
6. DSTU ISO 26000:2019. Nastanovy shchodo sotsialnoi vidpovidalnosti (ISO 26000:2010, IDT) [Guidelines for social responsibility (ISO 26000:2010, IDT)]. National standard of Ukraine. Retrieved from https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=91617. [in Ukrainian].
7. UN Global Compact – 20 років! Global Compact. Network Ukraine. (2020). URL: <https://globalcompact.org.ua/news/un-global-compact-20-rokiv/>.
8. 17 Tsilei staloho rozvytku [17 Sustainable Development Goals] (2023). Global Compact Network Ukraine. Retrieved from: <https://globalcompact.org.ua/pro-nas/tsili-stijkogo-rozvytku/>. [in Ukrainian].
9. Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development (2015). Resolution adopted by the General Assembly on 25 September 2015. Retrieved from: <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n15/291/89/pdf/n1529189.pdf>. [in English].
10. Tsili staloho rozvtku: Ukraina [Sustainable development goals: Ukraine]. (2020). National report. Retrieved from https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/SDG-leaflet-ukr_F.pdf. [in Ukrainian].
11. Pro Tsili staloho rozvytku Ukrainy na period do 2030 roku [On the Sustainable Development Goals of Ukraine for the period up to 2030]. (2019). Presidential Decree. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>. [in Ukrainian].